

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت خبر

گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات، اظهارات و موضع‌گیری‌ها درباره

روند اجرایی برجام (۳۳)

(مقطع بررسی: ۹۵/۰۳/۱۰ تا ۹۵/۰۳/۱۶)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

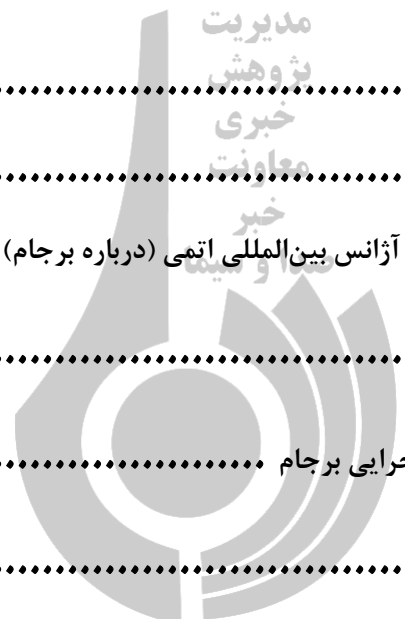
– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooheshkhabar>

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۳/۱۹

گروه روابط بین‌الملل

تهیه شده در « مدیریت پژوهش‌های خبری »

1	مقدمه: □
2	الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام
4	ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام
6	ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۵+۱ و آژانس بین‌المللی انرژی (درباره برجام)
7	د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب
8	هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرایی برجام
9	بررسی و تحلیل

بسمه تعالی

● مقدمه:

۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگنمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره‌بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند حمله سازمان یافته‌ای به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد.

از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلمانی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد.

با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان «برنامه اقدام مشترک» و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافق جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر درباره رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۱	سه‌شنبه ۹۵/۰۳/۱۱	مذاکرات گازی ایران و نروژ	نروژی‌ها می‌گویند امکان انعقاد قراردادی ۶۰۰ میلیون دلاری برای خرید گاز طبیعی تولید شده در اطراف جزیره خارک با یک شرکت «شبه‌خصوصی» ایرانی در دست بررسی است. بر اساس گزارش فایننشال تایمز، بر اساس این قرارداد ۶۰۰ میلیون دلاری، شرکت نروژی «هملا وانناژ» متعهد به خرید گاز مایع طبیعی و نفت گاز شرکت شبه‌خصوصی «خارگ» ایران خواهد شد.	۱۳-۹	خبرگزاری فارس
۲	سه‌شنبه ۹۵/۰۳/۱۱	اعلام نیاز کشورهای اروپایی برای خرید آب سنگین اراک	علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی در مراسم آغاز عملیات اجرایی ساختمان‌های پشتیبانی پروژه ایزوتوپ‌های پایدار در مجتمع شهید علی محمدی: کشورهای اروپایی برای خرید ۲۰ تن آب سنگین اعلام نیاز کرده‌اند ضمن این که ما سالانه توان تولید ۲۰ تن آب سنگین را داریم و برای این کالای استراتژیک مشتری هم داریم.	۴	خبرگزاری مهر
۳	پنجشنبه ۹۵/۰۳/۱۳	محموله آب سنگین اراک در راه آمریکا	جان کربی سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا: انتظار ما این است که آب سنگین ایران در هفته‌های آینده به آمریکا برسد. سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا درباره جزئیات اقدام واشنگتن به خرید سی و دو تن آب سنگین از ایران اظهار بی‌اطلاعی کرد و اطلاعات بیشتر در این خصوص را به وزارت خزانه داری آمریکا ارجاع کرد.	۴	خبرگزاری صدا و سیما
۴	جمعه ۹۵/۰۳/۱۴	انتقاد مقامات ایرباس از کارشکنی‌ها در اجرای قرارداد فروش به ایران	«جان لیهای» مدیر فروش ایرباس می‌گوید بانک‌ها می‌ترسند خرید ۱۱۸ هواپیمای ایران را تأمین مالی کنند و اگر ایران فکری برای بندهای مالی قرارداد خود نکند، فروش هواپیما لغو خواهد شد.	۲	الف
۵	جمعه ۹۵/۰۳/۱۴	انتشار گزارش سالانه حقوق بشری آمریکا	وزارت خارجه آمریکا در گزارش سالانه خود درباره تروریسم، ایران را "در صدر" کشورهای حامی تروریسم قرار داده و گفته است دولت ایران به طرق گوناگون، از جمله حمایت مالی، آموزش و رساندن	۸	افکارنیوز

۱- کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها ۲- تحریم‌ها ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه) ۴- فرایند اجرایی برجام ۵- ادامه فعالیت‌های مبهم هسته‌ای ایران ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای
 ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران در منطقه ۹- پیامدهای برجام ۱۰- الزامات نه گانه و فرآیند اجرایی ۱۱- الزام آورنبودن (نامعتبر بودن) برجام ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن در برابر تهران
 ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود ۱۶- انتقاد از رفتار واشنگتن در برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
			تجهیزات به گروه‌های تروریستی در کشورهای مختلف جهان کمک کرده است.		
۶	شنبه ۹۵/۰۳/۱۵	تاکید آمانو بر پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود	یوکیا آمانو مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مصاحبه با روزنامه واشنگتن پست: 'این (توافق) هنوز شکننده است؛ رسیدن به توافق بسیار مهم بود، ولی پا برجا نگاه داشتن آن نیازمند کوشش فراوانی است.' انکارهای تهران در خصوص آزمایش‌هایی که در گذشته انجام شده از نظر آژانس بین‌المللی اتمی نامعتبر است؛ اما آنچه که اکنون بسیار اهمیت دارد این است که چنین اقدامات و آزمایش‌هایی دیگر در پارچین انجام نمی‌شوند.	۱۴	خبرگزاری ج.ا.ا
۷	یکشنبه ۹۵/۰۳/۱۶	هشدار مونیخ درباره عدم پایبندی آمریکا به برجام	'ارنست مونیز' وزیر انرژی آمریکا در گفت‌وگو با شبکه خبری «بلومبرگ» ضمن تأکید بر اهمیت پایبندی کشورش به برجام، با رد تلویحی سخنان دونالد ترامپ نامزد نسبت به عواقب زیر پا گذاشتن آن از سوی کشورش هشدار داد. مونیز در ادامه تأکید کرد: اما سیاست و موضع ما بسیار روشن است؛ ما به توافقی دست یافتیم که هرگونه نگرانی از برنامه احتمالی ایران در زمینه دستیابی به سلاح هسته‌ای را به میزان قابل توجهی برطرف کرد. وزیر انرژی آمریکا با تأکید بر همکاری کشورهای دیگر عضو گروه ۱+۵ برای دستیابی به این هدف، افزود: همانطور که «برنت اسکوکرافت» مشاور امنیتی بوش پدر گفت، چنانچه ما از این توافق خارج شویم، تنها خواهیم ماند؛ و چنین کاری اصلاً سودمند نیست..	۶	خبرگزاری مهتر
۸	یکشنبه ۹۵/۰۳/۱۶	تکذیب نامه موگرینی به ظریف	حسین جابری‌انصاری سخنگوی وزارت خارجه خبر منتشر شده در برخی از رسانه‌ها مبنی بر نامه فدیریکا موگرینی به محمدجواد ظریف در ارتباط با برجام را تکذیب کرد و افزود متأسفانه در ماندگی و استیصال برخی از افراد و رسانه‌ها در ایران به آن چنان درجه‌ای رسیده‌اند که جعل خبر می‌کنند و در این اخبار دروغ به بیگانگان راهنمایی می‌دهند که چه پاسخی به ایران بدهند. برخی از سیاستمداران و رسانه‌ها در ایران به درجه‌ای از انحطاط رسیده‌اند که با انتشار اخبار جعلی در حکم راهنما برای بیگانگان در نحوه تعامل با دولت ایران عمل می‌کنند..	۴	ایسنا

ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	دوشنبه ۹۵/۰۳/۱۰	علی‌اکبر صالحی، رئیس سازمان انرژی اتمی	انتقال محموله آب سنگین ایران به آمریکا	پس از دستبرد آمریکایی‌ها به دارایی ۲ میلیاردی ایران از همکاری‌ها خواستیم که از ارسال محموله آب سنگین به آمریکا خودداری کنند و جلوی آن را بگیرند تا تکلیف روشن شود. زیرا امکان داشت این محموله آب سنگین به آمریکا برود و هم محموله را مصادره کنند و هم پول آن داده نشود و این می‌توانست مشکلی را به ویژه برای افکار عمومی ایجاد کند لذا به دلیل بی‌اعتمادی که از قبل بوده و پس از قضیه دو میلیارد دلار بیشتر شده است، ما گفتیم تا تکلیف واریز شدن پول آن و بقیه امور روشن نشود ما محموله آب سنگین را ارسال نخواهیم کرد	خبرگزاری صداوسیما
۲	سه‌شنبه ۹۵/۰۳/۱۱	محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه در جمع نخبگان ایرانی مقیم لهستان	تعهدات برجامی آمریکا	طرف‌های غربی و بخصوص آمریکا در آن حدی که باید برای اجرای تعهداتشان در برجام جدی باشند، جدی نیستند و هنوز برخی بقایای ذهنی تحریم در سیستم‌های پولی اروپایی باقی مانده است..	خبرگزاری مه‌ر
۳	چهارشنبه ۹۵/۰۳/۱۲	حمید بعیدی نژاد، مدیرکل سیاسی و امنیت بین‌المللی وزارت امور خارجه	اثرات برجام بر اقتصاد ایران	امروز همه آن کشورهایی که بخاطر مسئله غنی‌سازی ۶ قطعنامه شورای امنیت و تحریم‌های مالی، بانکی، تسلیحاتی و اقتصادی وضع کردند، لغو کرده و به انجام غنی‌سازی ایران تن می‌دهند که مسئله ساده‌ای نیست که نادیده گرفته شود. برجام تفاهم‌نامه اقتصادی و تجاری نیست ولی موانع را از جلوی پا ما بر می‌دارد و این امر سبب سنگینی وظایف شده است. وی با اشاره به اینکه برجام می‌تواند فرصت‌آیی را برای تحرک اقتصاد مقاومتی ایجاد کند که باید از این فرصت استفاده کرد.	خبرگزاری تسنیم
۴	پنجشنبه ۹۵/۰۳/۱۳	محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه	پاسخ به اظهارات ترامپ	بر خلاف سخنان دونالد ترامپ، نامزد حزب جمهوریخواه در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۶ آمریکا، نمی‌توان برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را دوباره به بحث گذاشت. برجام «توافقی بین ایران و آمریکا نیست که نامزد حزب جمهوریخواه یا فرد دیگری بتواند دوباره آن را به بحث بگذارد. این یک تفاهم بین‌المللی است که به قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل ضمیمه شده است.»	الف

منبع رسانه‌ای	اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان کننده	تاریخ	ردیف
ایسنا	چند تعهد درباره فروش آب سنگین از آمریکایی خواسته‌ایم که خوشبختانه در حال محقق شدن است. وی افزود: امروز کشوری که قصد تعطیل کردن کارخانجات آب سنگین ایران را داشت، مسئولیت خرید آن را بر عهده می‌گیرد و چنین موضوعی از لحاظ سیاسی، حقوقی و بین‌المللی دارای اهمیت است و نمی‌شود آن را دست کم گرفت. برای فروش آب سنگین ایران به سایر کشورها نیز در حال مذاکره هستیم، اظهار کرد: در این زمینه شرایط خوبی فراهم شده است	انتقال محموله آب سنگین ایران به آمریکا	بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی در حاشیه مراسم بیست و هفتمین سالگرد رحلت حضرت امام (ره)	جمعه ۹۵/۰۳/۱۴	۵
خبرگزاری فارس	آمریکایی‌ها باید در این زمینه گام‌های جدی بردارند و ما همه آثار این روند را با دقت رصد می‌کنیم..	تعاملات بانکی پس از اجرای برجام	محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه	یکشنبه ۹۵/۰۳/۱۶	۶

ج - گاهشمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	دوشنبه ۹۵/۰۳/۱۰	ولادیمیر وورونکوف، نماینده روسیه در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مصاحبه‌ای با اسپوتنیک	تاکید آژانس پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود	گزارش جدید آژانس درباره ایران که از پایبندی ایران به توافق هسته‌ای حکایت دارد نشان دهنده کارایی توافقی به دست آمده است. این سند اثبات می‌کند که ایران به صورت موفقیت آمیزی در مسیر اجرای توافقی هسته‌ای پیش می‌رود. به عبارت دیگر، ما انتظار داریم به نتیجه معمول خودمان که در جریان گزارش اول آژانس ارائه شده بود برسیم و آن اینکه برجام به صورت طبیعی در حال اجرا شدن است.	خبرگزاری اسپوتنیک
۲	چهارشنبه ۹۵/۰۳/۱۲	فیلیپ هاموند، وزیر امور خارجه انگلیس	سیاست‌های منطقه‌ای ایران	در این نگرانی‌ها (سیاست‌های منطقه‌ای ایران) با کشورهای منطقه همراه هستیم، ما به طور شفاف می‌گوییم که با وجود توافق با ایران، نباید در برابر دخالت‌های این کشور در امور داخلی کشورهای منطقه یا حمایت‌های این کشور از تروریسم، چشم‌هایمان را ببندیم.	اسکای نیوز عربی
۳	چهارشنبه ۹۵/۰۳/۱۲	فیلیپ هاموند، وزیر امور خارجه انگلیس	برجام و سیاست‌های منطقه‌ای ایران	در پاسخ به سئوالی مبنی بر اینکه آیا بر این باور نیستید که توافق هسته‌ای با ایران دست این کشور را بیش از گذشته باز گذاشته است تا تهران بیشتر در برخی از مسائل منطقه‌ای مداخله کند؟ گفت: «اصلاً چنین عقیده‌ای ندارم، پیش از این گفتیم که نگاه ما به سیاست‌های منطقه‌ای ایران و اقدام این کشور در نقض پیاپی قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل درباره آزمایش‌های موشکی، نگاه شفافی است و با ادامه چنین رفتارهایی، همچنان در پی بازخواست این کشور خواهیم بود، توافق هسته‌ای یک بسته تشویقی بود و بارها گفته ایم که امیدواریم توافق هسته‌ای و برداشته شدن تحریم‌ها علیه این کشور موجب شود تا ایران به مرور زمان در پی ارتباط با جهان باشد و رفتارش را عوض کند اما هم زمان با چنین امیدواری‌هایی باید هوشیاری خود را نیز حفظ کنیم.»	اسکای نیوز عربی
۴	پنجشنبه ۹۵/۰۳/۱۳	جان کربی، سخنگوی وزارت امور خارجه	فروش آب سنگین اراک به آمریکا	در پاسخ به سئوالی مبنی بر اینکه آیا قرارداد خرید آب سنگین از ایران کامل شده است؟ گفت: همانطور که می‌دانید روز ۲۲ آوریل اداره برنامه ایزوتوپ وزارت انرژی آمریکا قراردادی برای خرید ۳۲ تن آب سنگین از ایران امضا کرد. انتظار ما این است که این آب سنگین در هفته‌های آینده به آمریکا برسد. اکنون جزئیات بیشتری در این مورد نمی‌دانم و مدرکی در	مونیتورینگ خبرگزاری صداوسیما

منبع رسانه‌ای	ادعا یا اظهارات مطرح شده	موضوع محوری	مقام بیان‌کننده	تاریخ	ردیف
	این مورد به همراه ندارم. برای اطلاعات بیشتر می‌توانید به وزارت خزانه داری رجوع کنید.				
ای پی تی ان	ما به خاطر مذاکره با ایران و اعمال تحریم‌های قوی به توافقی رسیدیم که مانع از دستیابی ایران به بمب هسته‌ای می‌شود و ما این کار را بدون شلیک حتی یک گلوله انجام دادیم. ما این کار را نه با جنگ بلکه با دیپلماسی انجام دادیم.	کنترل ایران به سبب برجام	باراک اوباما، رئیس‌جمهور در اظهاراتی در آکادمی نیروی هوایی این کشور	جمعه ۹۵/۰۳/۱۴	۵
بلومبرگ	در مصاحبه با شبکه تلویزیونی بلومبرگ در پاسخ به پرسشی در مورد اظهارات جنجالی دونالد ترامپ نامزد ریاست جمهوری آمریکا مبنی بر تجدید نظر در توافق هسته‌ای و واکنش محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه ایران به آن گفت: سیاست و مواضع ما کاملاً روشن است. ما به توافقی دست پیدا کرده‌ایم که برنامه هسته‌ای ایران را به طور موثری به عقب بازگردانده و آرزوهای این کشور را برای دستیابی به سلاح هسته‌ای از بین برده است. همانطور که برنت اسکوکرافت اعلام کرد اگر از اجرای این قرارداد طفره برویم از هدف خود بسیار دور خواهیم شد و این اقدام به سود ما نخواهد بود و اگر ما به عنوان طرفی که از عمل به توافق هسته‌ای خودداری کرده است شناخته شویم، اهرم فشار خود را بر برنامه هسته‌ای ایران از دست خواهیم داد.	حفظ بهتر منافع آمریکا با برجام	ارنست مونیز، وزیر انرژی	جمعه ۹۵/۰۳/۱۴	۶

د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب

فرایند اجرایی	واکنش‌های خارجی	واکنش‌های داخلی	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	ردیف
<p>- علی‌اکبر صالحی رئیس سازمان انرژی اتمی کشور در حاشیه امضای قرارداد همکاری این سازمان با پژوهشکده صنعت نفت: پس از دستبرد آمریکایی‌ها به دارایی ۲ میلیاردی ایران از همکارانم خواستم که از ارسال محموله آب سنگین به آمریکا خودداری کنند و جلوی آن را بگیرند تا تکلیف روشن شود. (خبرگزاری فارس دوشنبه ۹۵/۰۳/۱۰)</p> <p>- بهروز کمالوندی سخنگوی سازمان انرژی اتمی در حاشیه مراسم بیست و هفتمین سالگرد رحلت حضرت امام (ره): چند تعهد درباره فروش آب سنگین از آمریکایی خواسته‌ایم که خوشبختانه در حال محقق شدن است. وی افزود: .. برای فروش آب سنگین ایران به سایر کشورها نیز در حال مذاکره هستیم که در این زمینه شرایط خوبی فراهم شده است .. (ایسنا جمعه ۹۵/۰۳/۱۴)</p>	<p>- جان کری سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به سئوالی مبنی بر اینکه آیا قرارداد خرید آب سنگین از ایران کامل شده است؟ گفت: همانطور که می‌دانید روز ۲۲ آوریل اداره برنامه ایزوتوپ وزارت انرژی آمریکا قراردادی برای خرید ۳۲ تن آب سنگین از ایران امضا کرد. انتظار ما این است که این آب سنگین در هفته‌های آینده به آمریکا برسد. اکنون جزئیات بیشتری در این مورد نمی‌دانم و مدرکی در این مورد به همراه ندارم. برای اطلاعات بیشتر می‌توانید به وزارت خزانه داری رجوع کنید. (مونیتورینگ خبرگزاری صدا و سیما پنجشنبه ۹۵/۰۳/۱۳)</p>	<p>_____</p>	<p>رابعاً: اقدام در مورد نوسازی کارخانه‌ی اراک با حفظ هویت سنگین آن، تنها در صورتی آغاز خواهد شد که قرارداد قطعی و مطمئن درباره‌ی طرح جایگزین و تضمین کافی برای اجرای آن منعقد شده باشد.</p> <p>خامساً: معامله‌ی اورانیوم غنی‌شده‌ی موجود در برابر کیک زرد با دولت خارجی در صورتی آغاز خواهد شد که قرارداد مطمئن در این باره همراه با تضمین کافی منعقد شده باشد. معامله و تبادل مزبور، باید بتدریج و در دفعات متعدد باشد.</p> <p>(چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)</p>	<p>۱</p>

هـ- بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام

ردیف	محور یا موضوع	حوزه موضوعی	مستند	منبع و تاریخ
۱	برجام محدودیت‌های مختلف ایران را از پیش پا برداشته	تأثیرات اقتصادی - بین‌المللی برجام	حمید بعیدی نژاد: امروز همه آن کشورهایی که بخاطر مسئله غنی‌سازی ۶ قطعنامه شورای امنیت و تحریم‌های مالی، بانکی، تسلیحاتی و اقتصادی وضع کردند، لغو کرده و به انجام غنی‌سازی ایران تن می‌دهند که مسئله ساده‌ای نیست که نادیده گرفته شود... برجام تفاهم‌نامه اقتصادی و تجاری نیست ولی موانع را از جلوی پا ما بر می‌دارد و این امر سبب سنگینی وظایف شده است. وی با اشاره به اینکه برجام می‌تواند فرصت‌آیی را برای تحرک اقتصاد مقاومتی ایجاد کند که باید از این فرصت استفاده کرد.	خبرگزاری تسنیم چهارشنبه ۹۵/۰۳/۱۲
۲	برجام غنی‌سازی ایران را با محدودیت جدی رو برو می‌کند	اثر برجام بر غنی‌سازی	«رابرت اینهورن» عضو سابق وزارت خارجه آمریکا: واقعیت این است که ایران برای دهه‌ها رآکتورهای خود را نخواهد داشت و نیازمند خارجی‌ها خواهد ماند.	خبرگزاری فارس چهارشنبه ۹۵/۰۳/۱۲
۳	برجام ناوگان هوایی ایران را نوسازی می‌کند	ناوگان هوایی ایران در پسابرجام	رقابت بویینگ و ایرباس در بازار ایران؛ پس از لغو تحریم‌ها بازار هوایی ایران به فرصتی ایده آل برای درآمدزایی گول‌های هواپیماسازی جهان تبدیل شد و به این ترتیب رقابت میان بویینگ و ایرباس برای فروش تجهیزات و محصولاتشان به ایران نیز آغاز شد.	الف یکشنبه ۹۵/۰۳/۱۶

تحلیل و جمع‌بندی مهم‌ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از برجام؛ «مذاکرات گازی ایران و نروژ، اعلام نیاز کشورهای اروپایی برای خرید آب سنگین اراک، در راه آمریکا بودن محموله آب سنگین اراک، نگرانی مقامات ایرباس از ایجاد موانع جدید بر سر اجرایی شدن قرارداد فروش هواپیما به ایران، تاکید آمانو بر غیر نظامی بودن پارچین، هشدار ارنست مونیز وزیر انرژی آمریکا درباره عواقب کنارکشیدن آمریکا از توافق هسته‌ای و تکذیب نامه موگرینی به ظریف» از جمله مهمترین موضوعاتی هستند که در بازه زمانی ۹۵/۰۳/۱۰ تا ۹۵/۰۳/۱۶ در خصوص برجام رسانه‌ای شدند.

۱- «تاکید آمانو بر غیر نظامی بودن پارچین و پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود»؛ اولین خبر برجامی این مقطع بود. هرچند این خبر پیش از این چندین بار در فواصل زمانی مختلف و جدیدترینش در هفته گذشته در رسانه‌ها منتشر شد اما این تکرار و مشابهت چیزی از ارزش و اهمیتش نمی‌کاهد. خبرگزاری‌ها در این خصوص گزارش کردند: یوکیا آمانو مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مصاحبه با روزنامه واشنگتن پست گفت: 'این (توافق) هنوز شکننده است؛ رسیدن به توافق بسیار مهم بود، ولی پا برجا نگاه داشتن آن نیازمند کوشش فراوانی است.' انکارهای تهران در خصوص آزمایش‌هایی که در گذشته انجام شده از نظر آژانس بین‌المللی اتمی نامعتبر است؛ اما آنچه که اکنون بسیار اهمیت دارد این است که چنین اقدامات و آزمایش‌هایی دیگر در پارچین انجام نمی‌شوند. (خبرگزاری جمهوری اسلامی شنبه ۹۵/۰۳/۱۵) هفته گذشته نیز آمانو در گزارش جدید خود پایبندی ایران به برجام را یادآور شد.^۱ اما خبر مهم دیگری که با این خبر تا حدودی می‌تواند به نوعی مرتبط باشد اظهارات ارنست مونیز وزیر انرژی آمریکاست که ضمن پاسخ دادن به سخنان تند دونالد ترامپ بر تنها ماندن آمریکا به علت پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود تاکید کرد. به گزارش خبرگزاری‌ها ارنست مونیز، وزیر انرژی در مصاحبه با شبکه تلویزیونی بلومبرگ در پاسخ به پرسشی در مورد اظهارات جنجالی دونالد ترامپ نامزد ریاست جمهوری آمریکا مبنی بر تجدید نظر در توافق هسته‌ای و واکنش محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه ایران به آن گفت: سیاست و مواضع ما کاملاً روشن است. ما به توافقی دست پیدا کرده‌ایم که برنامه هسته‌ای ایران را به طور موثری به عقب باز گردانده و آرزوهای این کشور را برای دستیابی به سلاح هسته‌ای از بین برده است. همانطور که برنت اسکوکرافت اعلام کرد اگر از اجرای این قرارداد پفره

۱ - تاکید گزارش جدید آژانس بر پایبندی ایران به برجام؛ آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارش جدید خود درباره ایران اعلام کرد ذخایر اورانیوم و آب سنگین ایران در محدوده توافق هسته‌ای است. آژانس هسته‌ای سازمان ملل امروز جمعه گزارش جدید سه ماهه خود را منتشر کرده و در آن اعلام نمود: ایران در مورد ذخایر اورانیوم و آب سنگین خود از محدوده توافق هسته‌ای اش با شش قدرت جهانی خارج نشده است. در ادامه این گزارش آمده است: در طول مدت گزارش، ایران بیش از ۱۳۰ تن آب سنگین در اختیار نداشت و ذخایر اورانیوم ایران در مجموع از ۳۰۰ کیلوگرم تجاوز نکرده است. (خبرگزاری مهر جمعه ۹۵/۰۳/۰۷)

برویم از هدف خود بسیار دور خواهیم شد و این اقدام به سود ما نخواهد بود و اگر ما به عنوان طرفی که از عمل به توافق هسته‌ای خودداری کرده است شناخته شویم، اهرم فشار خود را بر برنامه هسته‌ای ایران از دست خواهیم داد. (بloomberg جمعه ۹۵/۰۳/۱۴)

۲- «نگرانی مقامات ایرباس از ایجاد موانع جدید بر سر اجرایی شدن قرارداد فروش هواپیما به ایران» از دیگر خبرهای برجسته مهم هفته گذشته البته در بُعد اقتصادی است. رسانه‌ها در این خصوص گزارش کردند: «جان لیهای» مدیر فروش ایرباس می‌گوید بانک‌ها می‌ترسند خرید ۱۱۸ هواپیمای ایران را تأمین مالی کنند و اگر ایران فکری برای بندهای مالی قرارداد خود نکند، فروش هواپیما لغو خواهد شد. (الف جمعه ۹۵/۰۳/۱۴) جالب است همزمان با این خبر رسانه‌ها خبر دیگری که حائز اهمیت زیادی است بازتاب بخشیدند البته در صورتی که در روزهای آینده این خبر با خبرهای بعدی تایید شود از شکاف جدی در ساختار تحریم‌ها و آغاز افول قدرت تحریمی آمریکا حکایت دارد. بر این اساس خبرگزاری هاز تمایل بوئینگ برای فروش هواپیما به هر نحو ممکن به ایران خبر دادند و اعلام کردند: «در صورتی که نظام مالی آمریکا درهای خود را به روی ایران باز نکند و تحریم‌های مالی همچنان پابرجا بمانند، شرکت‌های هواپیمایی ایران می‌توانند برای خرید هواپیماهای بوئینگ به جای پرداخت با دلار که به عنوان ارز رایج در بازار مورد استفاده است اما نیازمند گردش در نظام مالی آمریکاست، با یورو پرداخت‌های خود را انجام دهند.» بوئینگ در همین راستا و برای معرفی محصولات در حال تولید خود از فروردین سال گذشته با بیش از دو شرکت هواپیمایی در حال مذاکره بوده است. «مارتی بنتروت»، معاون فروش خاورمیانه شرکت بوئینگ که هفته گذشته با چند شرکت هواپیمایی در تهران دیدار کرده بود، گفت: «هنوز فرصت‌های زیادی برای حضور بوئینگ در صنعت هوایی ایران وجود دارد.» شرکت بوئینگ برای هرگونه معامله تجاری با ایران باید با اعلام قصد خود به خزانه‌داری آمریکا به اخذ یک مجوز اقدام کند. این مقام اجرایی شرکت بوئینگ با اشاره به این نکته و تأکید بر ضرورت پیروی دستورالعمل‌های لازم، سخنی درباره تاریخ ارسال درخواست مجوز و عملیاتی کردن معامله تجاری با ایران نگفت. (خبرآنلاین یکشنبه ۹۵/۰۳/۱۶)

۳- آخرین مطلب مهم برجسته این هفته اختصاص دارد به خبر «در راه آمریکا بودن محموله آب سنگین اراک». در حالی که در اوایل هفته مقامات کشورمان همچون دکتر صالحی از توقف ارسال محموله آب سنگین اراک به آمریکا به منظور رعایت احتیاطات لازمه (جلوگیری از توقیف احتمالی محموله و ضبط ارزش مالی آن) خبر داده بودند و از طرفی هفته گذشته نیز خبرگزاری‌ها از مصوبه مجلس نمایندگان آمریکا برای ممنوعیت خرید آب سنگین ایران خبر داده بودند^۱ به یکباره خبرگزاری‌ها اظهارات جان کربی مبنی بر در اختیار بودن این محموله تا چند هفته بعد خبر دادند و

۱ - مجلس نمایندگان آمریکا روز چهارشنبه به لایحه‌ای رای داد که دولت آمریکا را از خرید آب سنگین از ایران منع می‌کند. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس عنوان می‌کند که ۲۵۱ نماینده مجلس نمایندگان آمریکا در برابر ۱۶۸ نماینده دیگر به این اصلاحیه که در قالب لایحه بودجه وزارت خزانه‌داری ایالات متحده ارائه شده است، رای موافق داده‌اند. این لایحه برای اجرایی شدن باید در سنای آمریکا نیز به تصویب برسد. به گفته بسیاری از فعالان رسانه‌ای مصوبه مجلس نمایندگان آمریکا تأثیری بر کلیت توافق هسته‌ای نخواهد داشت و صرفاً مسئله خرید آب سنگین از ایران را هدف قرار می‌دهد. با این حال کاخ سفید هشدار داده که آن را وتو خواهد کرد. (رادپو فردا ۹۵/۰۳/۰۶)

گفتند: جان کربی، سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به سئوالی مبنی بر اینکه آیا قرارداد خرید آب سنگین از ایران کامل شده است؟ گفت: همانطور که می‌دانید روز ۲۲ آوریل اداره برنامه ایزوتوپ وزارت انرژی آمریکا قراردادی برای خرید ۳۲ تن آب سنگین از ایران امضا کرد. انتظار ما این است که این آب سنگین در هفته‌های آینده به آمریکا برسد. اکنون جزئیات بیشتری در این مورد نمی‌دانم و مدرکی در این مورد به همراه ندارم. برای اطلاعات بیشتر می‌توانید به وزارت خزانه داری رجوع کنید. (مونیتورینگ خبرگزاری صداوسیما پنجشنبه ۹۵/۰۳/۱۳)

سئوال مهمی که به ذهن می‌رسد این است که اساسا آیا امکان این معامله با توجه به مصوبه ممنوعیت مجلس نمایندگان آمریکا برای دولت اوپاما وجود دارد؟ به نظر می‌رسد هرچه زمان بیشتر می‌گذرد ابهامات حول این مساله بیشتر و بیشتر می‌شود!

